

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk Gebied
Team Visserij

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6011 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Datum 06 JUN 2019

Betreft Begeleidend schrijven rapporten ten behoeven van Noordzeeoverleg

Geachte heer

Ons kenmerk
DGNVLG-V / 19129208

De visserijsector staat voor een flink aantal grote uitdagingen die de toekomst van de sector zullen bepalen: windparken op zee, het pulsverbod, onzekerheid omtrent Brexit, sluiting van natuurgebieden voor visserij en de aanlandplicht. Daarom vind ik het belangrijk een goed inzicht te hebben in de gevolgen van deze ontwikkelingen voor de Noordzeevisserij. Ik bied u daarom de volgende documenten aan ten behoeve van het Noordzeeoverleg:

- Onderzoek naar de waarde van windparken voor de visserij (Wageningen Economic Research)
- Mogelijke uitgaveposten voor een Transitiefonds (Ecorys)
- De notitie *Vissen bij wisselend tij* (Wageningen Economic Research).

Ik heb Wageningen Economie Research (WEcR) gevraagd onderzoek te doen naar de economische gevolgen van (geplande) windparken op de Noordzee voor de Noordzeevisserij.

Het onderzoeksrapport biedt inzicht in de bruto toegevoegde waarde voor de Noordzeevisserij van gebieden waar tot 2030 windparken zijn gepland op basis van historische visserijgegevens. Het hierop gebaseerde totale bruto waardeverlies van de voor windparken bestemde gebieden voor de visserij bedraagt 2,65% van de totale bruto toegevoegde waarde (€ 1,52 miljoen per jaar). Dit onderzoek geeft geen informatie over de bedrijfseconomische schade voor de visserijsector of voor een individueel vissersbedrijf. De onderzoekers brengen de volgende nuanceringen aan in de conclusies van het onderzoek:

- Voor individuele schepen is de variatie van de bijdrage aan de bruto toegevoegde waarde uit de geplande windparkgebieden veel groter, tussen de 0 en 17%.
- Als alle geplande natuurgebieden en windmolengebieden voor de visserij in Nederland en het buitenland gesloten worden, kan de relatieve waarde van de geplande windparken toenemen. Datzelfde geldt als visgronden gesloten worden vanwege een harde Brexit.
- Het is onbekend wat de indirecte effecten van uitrol van windenergie op de effecten van de economie van de visserij zullen zijn.

Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk Gebied
Team Visserij

Ons kenmerk
DGNVLG-V / 19129208

WEcR heeft op mijn verzoek een notitie geproduceerd die kwalitatief inzicht geeft in de samenhang tussen de uitdagingen voor de sector en hun financiële gevolgen. Het resultaat hiervan vindt u in "Vissen bij wisselend tijd" (bijgevoegd). WEcR concludeert dat vanwege de wisselwerking tussen de uitdagingen het niet mogelijk is om inzicht te bieden in de economische en financiële gevolgen tezamen, noch afzonderlijk. WEcR beveelt aan via een modelmatige aanpak in een aantal scenario's de gevolgen voor de visserij uit te werken. Ik neem deze aanbevelingen in overweging bij het opstellen van de kottervisie.

Vanwege de grote gevolgen die de uitdagingen waarvoor de visserijsector staat kunnen hebben, heb ik bijzondere aandacht voor hun belangen. Het regeerakkoord bevat de notie dat we aandacht hebben voor de positie van de visserij bij de plaatsing van windparken. Daarom heb ik adviesbureau Ecorys gevraagd om voor een aantal maatregelen, waarmee visserij- en natuurbelangen op een Noordzee met windmolenparken gewaarborgd kunnen worden, te onderzoeken op welke wijze deze gefinancierd kunnen worden. Voor de visserij is onder andere gekeken naar compensatiemogelijkheden voor vissers, samenwerking bij onderhoud van windparken of omscholing voor vissers en een oplossing voor de hoge verzekeringskosten bij vissen in windparken.

Met vriendelijke groet,

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit